

Yard. Doç. Dr. Meral Oralıř
İstanbul Üniversitesi
Alman Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

**Nilüfer Kuruyazıcı (yay. haz.) (2008),
*Gençliğin İzdüşümü, Nilüfer Tapan
Armağan Kitabı, Multilingual
Yayımları, 460 sayfa***

Prof. Dr. Nilüfer Kuruyazıcı tarafından hazırlanan **Gençliğin İzdüşümü** edebiyatbilim, eğitim, dilbilim, çeviribilim, felsefe vb. alanlarda farklı yazarların metinlerini kapsayan ve Prof. Dr. Nilüfer Tapan için hazırlanmış olan bir Armağan Kitap; gençler için, gençler üzerine ve gençlerle birlikte oluşturulmuş projelerin, bilimsel çalışmaların ve araştırmaların ürünü olarak kaleme alınmış metinleri barındırmakta.

Gençliğin İzdüşümü, yabancı dil eğitimi ve eğitimbilim alanında çalışmalar yapan, yeni yöntemleri, kuramları ve uygulamaları bu alanlara taşıyan bir bilim insanı olan Tapan'ın araştırma alanlarında olduğu kadar, onun ilgi duyduğu alanlarda da birçok bilim insanının yazısını kucaklayan disiplinlerarası bir buluşma yeri. Bunun bir uzantısı olarak da kitapta Türkçede eğitim, edebiyat, dilbilim, felsefe, çeviri gibi farklı disiplinlerde yapılan araştırmalarda belli bir dönemin soluğunu duyumsamak da olası.

Farklı disiplinlerden çalışmaların yan yana geldiği kitap beş ayrı başlık altında toplanmış. Çocukluk ve ilköğrenlik çağının yansımalarının yer aldığı *Çocukluk ve Gençlik Anılarının İzdüşümleri* başlıklı ilk bölümde Nilüfer Kuruyazıcı, Oya Baydar, Defne Suman, Türkan Saylan gibi yazarların yazılarında Tapan'la

ortak iklimlerde yaşanmış an'ların, anıların kazanımlarının izini sürmek olası. Kitabın diğer bölümleri ise edebiyatın ve sanatın penceresinden hayata bakan, çocuk ve gençlik edebiyatının bugünkü konumunu irdeleyen, okul öncesinden üniversite eğitimine kadar geniş bir eğitim yelpazesinde sorunları araştıran, sorular soran ve çözüm önerileri sunan yazılar yer almakta. Bu yazılar, Tapan'ın yaşamının farklı dönemlerinde dokunduğu ya da yoğunluklu olarak üzerine çalıştığı farklı disiplinlerde araştırmalar yapan dostlarının, arkadaşlarının, hocalarının ya da öğrencilerinin kaleminden çıkmış. Ayla Oktay, Haluk Yavuzer gibi eğitimbilimcilerin yanı sıra Şara Sayın, Ülker Gökberk, Nazan Aksoy, Gürsel Aytaç, Nuran Özyer, Necdet Neydim, Zehra İpşiroğlu gibi edebiyatbilimcilerin, Şeyda Ozil, Yusuf Çotuksöken gibi dilbilimcilerin, Turgay Kurultay, Gülşık Alkaç gibi çeviribilimci ve çevirmenlerin, Betül Çotuksöken gibi bir felsefecinin ya da şair, çevirmen, edebiyatbilimci Yüksel Pazarkaya gibi çok yönlü bir yazarın olduğu kadar Tapan'ın neredeyse kuruluşundan bu yana Almanca eğitimi konusunda danışmanlık yaptığı Avrupa Koleji yöneticilerinden Ebru Arpacı ve Christine A.Özarlan'ın yazısını ve daha birçok konuyu ve yazıyı kitapta bulmak olası. Yazıların çoğu farklı disiplinlerden gelen sesleri barındırıyor olsa da buldukları ortak nokta konularının okulöncesi dönemden gençlik çağına değin, insanın gelişim sürecindeki en önemli dönemlerini kapsadıkları yerde çakışması. Yazıların çoğu bilimsel yöntemlerle çoksesli, eleştirel, düşünsel ve duygusal anlamda üretken, yaratıcı ve bildik normların konforuna sığınmaksızın yeni değerleri üretebilen aydınlık bir gençlik özlemi düşüncesinden yola çıkılarak kaleme alınmış. Elbette yazıların böylesi bir anatema çevresinde birbiriyle olan yakınlığı rastlantısal değil. Ortak bir coğrafyayı ve dönemi paylaşan yazıların birçoğunda hem düne hem de bugüne bakarak geleceğe ilişkin tasarlanan olası bir toplumsal bellek kurgusunun izlerini sürmek olası.

Tapan'ın bilimsel ve kişisel biyografik gelişimine baktığımızda, akademik kimliğiyle salt eğitim üzerine çalışan bir bilimkadını değil, aynı zamanda yetiştirdiği, bugün birçok üniversitede ve okulda görev yapan öğrencileriyle hem bir dönemin eğitim anlayışının yönlendirilmesi konusunda belirleyici eğitimcilerinden olmuş hem de öğrencileriyle olan ilişkilerinde eğitimciliğin çok yönlü bir uğraş olduğunu salt sözcükleriyle değil, kuram ve pratik birliğinin bu alandaki kaçınılmazlığını bilimsel yöntemlerin yanı sıra sevecenliğiyle göstererek aktarmış olduğunu görürüz. Genel olarak eğitimde, özel olarak yabancı dil öğretiminde 'farklılıklarla yaşayabilme'yi ön plana çıkartan Tapan bir söyleşide "*Farklı kültürleri tanımak önemlidir. Diğer*

kültürler hakkında bilgi sahibi olursak, kültür karşılaştırması yapabilir, kendi kültürümüzü daha geniş bir açıdan değerlendirmeyi öğrenebiliriz” der. Akademik anlamda bakıldığında ‘Ben’in ‘Öteki’yle karşılaşması sürecinde ötekini tanıyarak, ondan yola çıkarak yeniden ‘Ben’in kendisine dönmesi, kendini sorgulayarak, eleştirerek yeniden tanımlaması dahası yeniden kurgulaması bilimsel araştırmaların da yeniden gözden geçirilmesi anlamına gelir. Batının, batı insanının yerel özelliklerine dayalı araştırmalarının, yorumlarının ve alımlamalarının sonuçlarını sorgulamaksızın Türkçede uygulama geleneği, ancak böylesi farklı yaklaşımlarla yeni bir soluk kazanarak akademik çalışmalarının önünü açabilecek yeni yol haritalarının çizilmesini beraberinde getirilmesiyle aşılabılır. Türkiye’de genelde yabancı dil, özede Almanca dil eğitimi ve öğretimi konusunda farklı kültürlerin birbiriyle etkileşimi sonucunda, bu alanda yaygın olduğu gibi Batıdan kimi modelleri aynen alarak, değiştirmeksizin uygulamak yerine, Batıdan aldığı modelleri yerel kültürün çoklu yapısını da göz önünde bulundurarak eleştiren, yeniden değerlendiren Tapan’ın çalışmaları bu konuda önemli izler bırakır. Bu çalışmalarda yabancı dil öğreniminin, ancak farklı kültürlerin karşılıklı diyaloguyla sağlanabileceğinin ve bunun bireylerin sadece dillerini geliştirebilecekleri bir yol değil, aynı zamanda kendilerini de empatik yaklaşımlarla gerçekleştirebileceğinin yöntemi olduğunun sıkça altını çizerek kültürlerarası araştırmaların önemini vurguladı.

Ulusal ve uluslararası platformda bilimsel araştırmalar yapan Tapan’ın, yabancı dil eğitiminin Türkiye’de bilimsel anlamda tartışılmasında, geliştirilmesinde ve yaygınlık kazanmasında emeği olan ve başta gelen biliminsanlarından oluşu bu armağan kitabın varlık nedenleri arasında yer alır. Belleğin unutmalar ve anımsamalar toplamı olduğu düşüncesinden yola çıktığımızda genelde akademik anlamda yapılan kimi çalışmaların, bireysel yayınlar ve kimi dergiler dışında, akademinin sınırları içinde varlığını sürdürmesi yapılan çalışmaların toplumsal belleğin unutma alanı içinde kalmasını beraberinde getiriyor. Hazırlanan yüksek lisans, doktora tezlerinin raflarda tozlandığı, bilimsel araştırmaların, sunulan derslerin ve öğrencilerle yapılan çalışmaların birkaç kişide bıraktığı iz dışında kalıcılığının olmaması akademik birikim ve bu birikimin aktarılması konusunda kimi tıkanmaları beraberinde getirir. Oysa yayınlanmış olan kitap salt yapılan araştırmaların kalıcılığını sağlama konusunda değil, aynı zamanda olası kurumsal bir kimliğin tanımlanmasında da önemli etkidir. Ortak konuların şemsiyesinde bir araya gelecek aynı ya da farklı disiplinlerden çalışmalar, bilimsel bir platform olarak armağan kitaba

toplumsal belleğin inşasında akademik birikimin yansıyabileceği önemli bir tarihsellik kazanırlar. Çünkü bunlar bir bellek çalışmasıdır. Biliminsanlarının kendi deneyimledikleri an'ların tarihinin tanıklığını yaptıkları araştırmalardır. Böylesi çalışmalar bilim dünyasının belleğini oluşturacağından geriye bakıp tutunabilecek, eleştirerek ilerlemeyi sağlayabilecek birer nirengi noktası kurarlar. Akademik belleğin bir parçası olarak gelecekte farklı disiplinlerde ve kurumsal düzlemde yapılacak olası bilimsel kimliğin tanımında da başvuru kaynağı olma özelliğini de içlerinde barındırırlar. Böyle bir bakış açısıyla **Gençliğin İzdüşümü** olası eğitimbilim, yabancı dil eğitimi, edebiyatbilim, çeviribilim vb. alanlarda akademik belleğin önemli kurucu öğelerinden biri olarak da zaman ve mekân içindeki işlevini kendiliğinden belirlemiş olur.